

POLISH
REINSURANCE
COMPANY

A FAIRFAX Company

Historia i stan obecny ubezpieczeń rolnych w Polsce.

Konrad Rojewski.

Warszawa, dnia 5 list 2012.

AGENDA

---

1. Ubezpieczenia rolne w Polsce, czyli które ?
2. Krótki rys historyczny ubezpieczeń rolnych.
3. Stan obecny. Wykorzystanie pola ubezpieczeniowego.
4. Proces wdrażania nowych rozwiązań. Ubezpieczenia z dotacją państwową.

Ile pieniędzy w tym biznesie?

Ubezpieczenie produkcji rolnej.

- Świat – 23, 6 mld USD*
- Europa – 3,5 mld USD*
- Polska – 90 mln USD

Corocznie wartości te dynamicznie rosną !

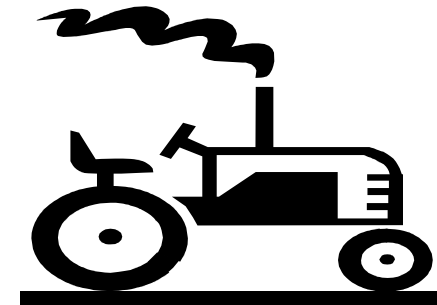
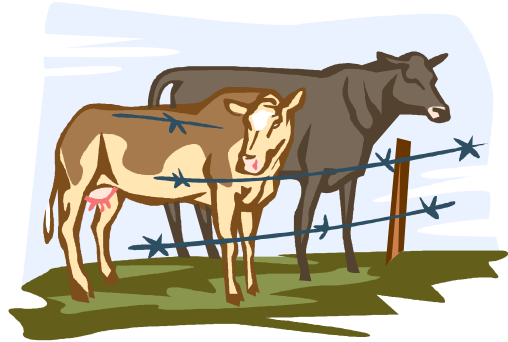
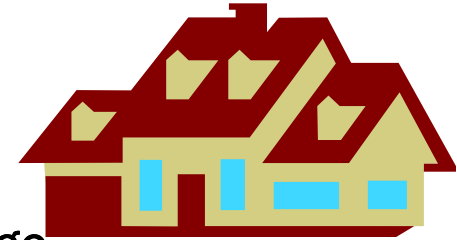

* strona internetowa AIAG

Rodzaje ubezpieczeń rolnych w Polsce.

- budynki rolnicze od ognia i innych zdarzeń losowych
- OC rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego
- mienie ruchome od ognia i innych zdarzeń losowych
- maszyny rolnicze
- uprawy od zdarzeń losowych
- zwierzęta gospodarskie od ognia i innych zdarzeń losowych oraz uboju z konieczności i padnięcia

Najważniejsze fakty z wczesnej historii.

Akty prawne.

- 1803 r – założenie Towarzystwa Ogniewego Miast, później także Wsi
- 1807 r – ustanowienie obowiązku ubezpieczania budynków od ognia
- 1947 – dekret o ubezpieczeniu obowiązkowym budynków od ognia
- 1951 – obowiązkowe ubezpieczenie upraw od gradu (5 lat później rozszerzono ochronę o ryzyko powodzi) , obowiązek dotyczył żyta, kukurydzy, pszenicy, jęczmienia
- 1954 – objęcie obowiązkowym ubezpieczeniem bydła i koni

Przed transformacją ustrojową.

do 1990 r całe mienie należące do gospodarstw rolnych tj:

- budynki mieszkalne i gospodarcze,
- mienie ruchome: maszyny, narzędzia i sprzęt rolniczy, nawozy, środki ochrony roślin, ruchomości domowe, zwierzęta
- uprawy: zboża i ich mieszanki, gryka, kukurydza, rośliny pastewne, ziemniaki i buraki cukrowe oraz trawy łąk i pastwisk,
- zwierzęta: konie i bydło, trzoda chlewna (do 1989 r),

było ustawowo (obowiązkowo) ubezpieczone w Państwowym Zakładzie Ubezpieczeń (obecnie PZU S.A.). Ponad 90% rolników było ubezpieczonych.

Stawki liczone wg aktualnych cen kwintala żyta (były b. niskie).

Ponadto ubezpieczeniem ustawowym była objęta odpowiedzialność cywilna rolników z tytułu prowadzenia gospodarstwa

Po transformacji ustrojowej.

- od roku 1990 (ustawa) ubezpieczeniami obowiązkowymi objęte były budynki rolnicze oraz OC rolników.

- pozostałe ubezpieczenia stały się ubezpieczeniami dobrowolnymi – efektem tego był taki, iż stopień ochrony ubezpieczeniowej upraw i zwierząt wynosił do niedawna zaledwie kilka procent i to przeważnie w ograniczonym zakresie
(powodzie 1997, 2010, susze 1992, 2006, 2008, liczne coroczne nawałnice z gradem wykazywały b.niski stopień ubezpieczania się w rolnictwie)
- do niedawna brak zainteresowania po stronie zarówno popytu jak i podaży

Liczba ubezpieczeń i odszkodowań przed i po transformacji ustrojowej.

lata	Ubezp budynków (tys)		Ubezp mienia (tys)		Ubezp upraw (tys)		Ubezp zwierząt (tys)	
	L. ubezp	L. odszk	l. ubezp	l. odszk.	l. ubezp	l. odszk	l. ubezp	l. odszk
1985	3 098	79	3 098	32	3 098	799	20 273	885
1986	2 966	170	2 966	24	2 966	299	22 936	1 142
1987	2 901	48	2 901	35	2 901	489	21 139	1 124
1988	2 886	113	2 886	23	2 886	428	22 155	1 067
1997	1 486	97	354	4	75	3	202	18
1998	1 449	21	373	3	61	6	187	15
2001	1 357	33	393	4	45	6	98	4

Ubezpieczenia rolne obecnie (rok 2012)

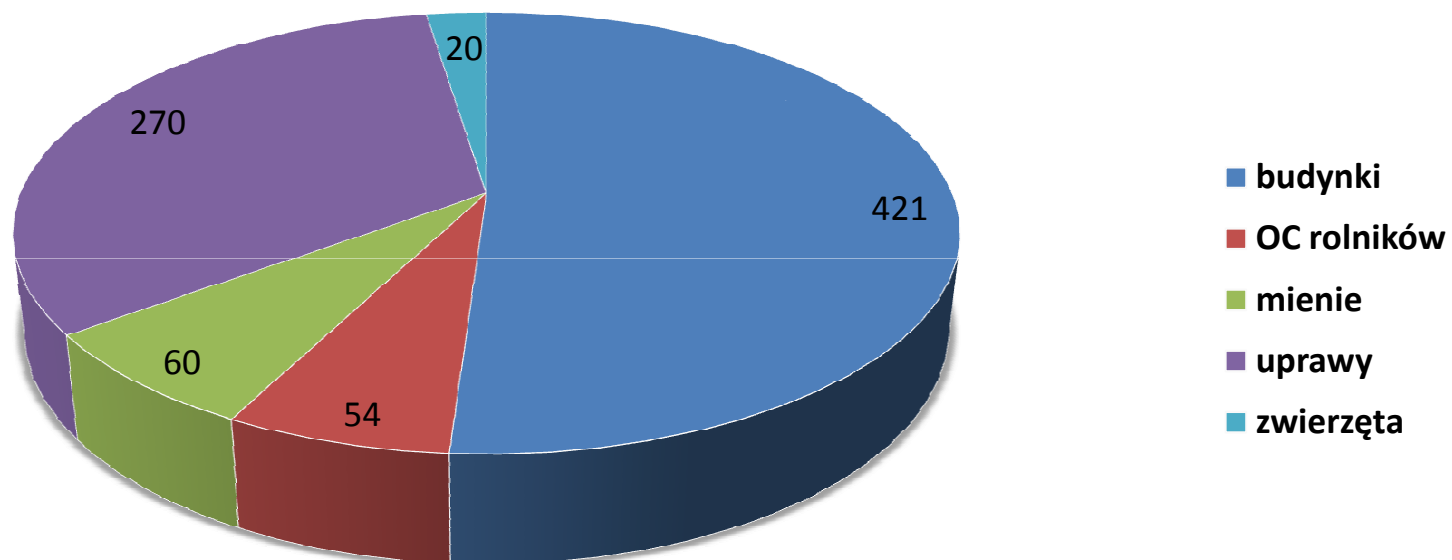
-
- I. obowiązkowe:
    - budynków rolniczych
    - OC posiadaczy gospodarstw rolnych
    - upraw

  - II. dobrowolne:
    - zwierząt i produkcji zwierzęcej
    - mienia ruchomego (w tym maszyn)
    - oraz inne zawierane przez rolników

Ubezpieczenia pod względem składki.

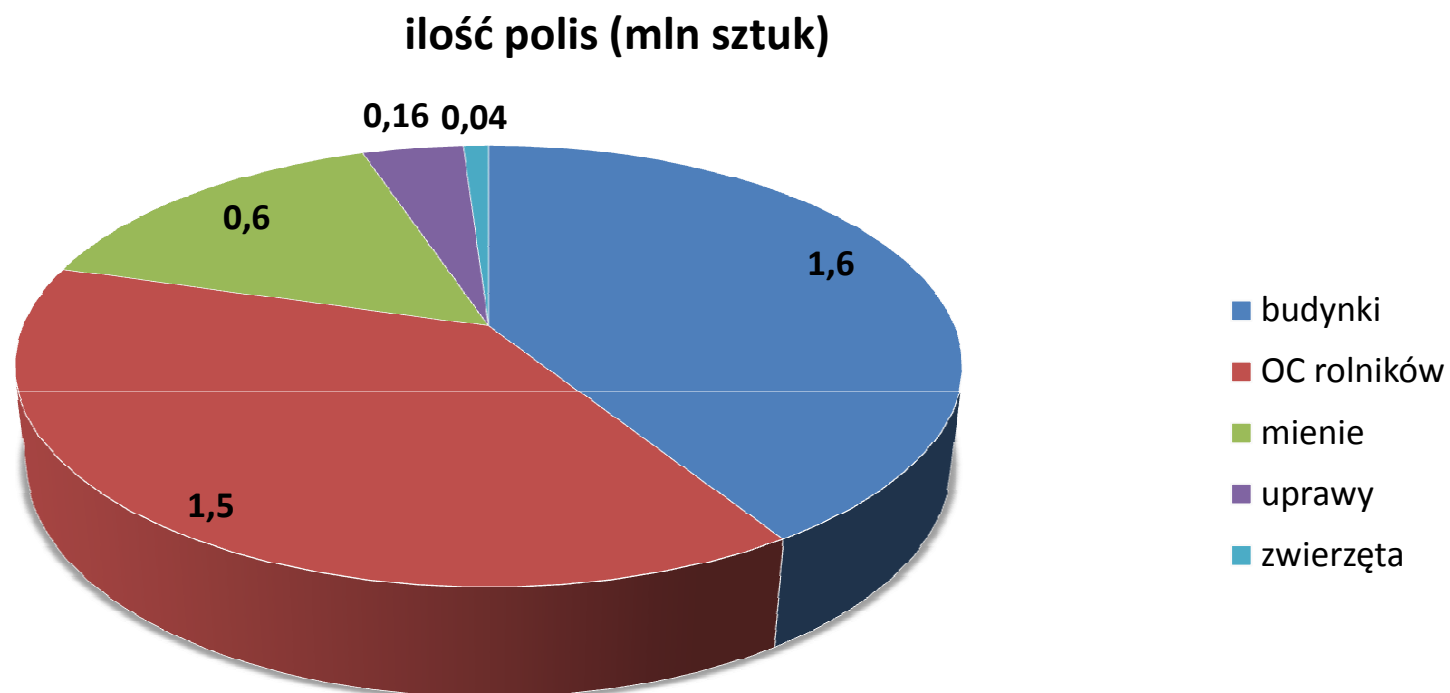
Dane z KNF, MRiRW, szacunki własne

składka (mln zł)

Ubezpieczenia pod względem ilości.

Dane z KNF, szacunki własne

Szacowane wykorzystanie pola ubezpieczeniowego.

Ilość ubezpieczonych/ wszystkie gospodarstwa

- budynki ponad 90%
- OC posiadaczy gospodarstw ok. 88%
- mienie ruchome (maszyny) ok. 40%
- uprawy ok. 12% gospodarstw rolnych (ale 28 % powierzchni)
- zwierzęta ok. 5% zwierząt (duże przybliżenie)

Po stronie podaży.....

- w Polsce działalność w zakresie dz.II (ubezpieczenia typu majątkowego) prowadzą 32 zakłady ubezpieczeń z czego tylko kilka z nich oferuje aktywnie ubezpieczenia rolne -dotowane ubezpieczenia tylko 3 zakłady, choć historycznie było ich 6 (3 wycofały się)

Ubezpieczenia rolne postrzegane są jako trudne technicznie, a ubezpieczenie upraw z uwagi na nieprzewidywalność pogody i ocieplanie się klimatu jako bardzo ryzykowne.

Zakłady oferujące ubezpieczenia rolne.

... jest ich kilkanaście, jednak tylko w 3 można ubezpieczyć oprócz budynków także produkcję rolną, są to:

- PZU SA
- T UW Concordia Polska
- Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych T UW
- oraz Polskie Towarzystwo Reasekuracji wspierające wyżej wymienionych

Przyczyny wprowadzenia dotacji do ubezpieczeń.

- prawie całkowity zanik ubezpieczeń produkcji rolniczej po 1990 r, co doprowadziło m.in. do podrożenia ochrony ubezpieczeniowej
- duże natężenie niekorzystnych zjawisk atmosferycznych
- brak możliwości określenia wysokości środków pomocowych po stronie państwa - pomoc państwa 'ad hoc' w nieprzewidywalnej wielkości – przykładowo w latach 2001-2003 pomoc państwa dla gospodarstw wyniosła 838 mln zł
- próba racjonalizacji wydatków budżetu państwa przeznaczanych na pomoc
- ubezpieczenia – narzędziem zarządzania ryzykiem w rolnictwie

Pierwszy krok w opracowaniu systemu ubezpieczeń.

- 2003 r – powołanie przy MRiRW zespołu ds. opracowania założeń do systemu ubezpieczeń

Zdefiniowano:

- przedmiot ubezpieczeń tj. uprawy i zwierzęta które mogą podlegać ochronie
- zakres ubezpieczeń czyli ryzyka
- możliwości wysokości dotacji do składek

Ustawa i jej modyfikacje.

- Ustawa o dopłatach do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich z dnia 7 lipca 2005 r
Dz.U.05.150.1249 z 9 sierpnia 2005 r
- Ustawa o zmianie ustawy o dopłatach do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich z dnia 27 kwietnia 2006 r
Dz.U.120.825 i 826.
- Ustawa o zmianie ustawy o dopłatach do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich oraz niektórych innych ustaw z dnia 7 marca 2007 r – m.in. zmiana nazwy na ustawa o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich
Dz.U.07.49.328

Na czym polegały kolejne modyfikacje?

- pogrupowano rośliny wg ich wrażliwości i dostosowano stawki taryfowe do tego podziału
- zmodyfikowano zakres ubezpieczeń
- wprowadzono obowiązkowość i zdefiniowano ryzyka obowiązkowe
- wprowadzono zapis o udziale państwa w odszkodowaniach spowodowanych suszą
- wprowadzono monitoring suszy i nową definicję suszy wciągając do stałej współpracy Zakład Agrometeorologii IUNG
- nowelizowano niektóre definicje i przepisy dotyczące rozliczeń Zakładów Ubezpieczeń z MRiRW

Ostatnia nowelizacja.

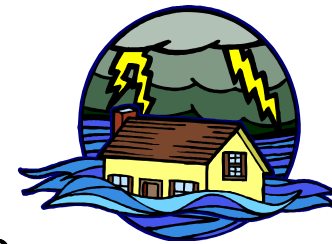

Ustawa o zmianie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich oraz ustawy o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności z dnia 25 lipca 2008 r; Dz.U. z dnia 8 sierpnia 2008 r

Dwa ważne przepisy prawne dotyczące ubezpieczeń upraw.

- od 1 lipca 2008 r rolnik jest obowiązany zawrzeć umowę ubezpieczenia obowiązkowego upraw od ryzyka suszy, gradu, powodzi, ujemnych skutków przezimowania i przymrozków wiosennych na co najmniej 50% powierzchni upraw (ustawa o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich z 7 lipca 2005)
- od 1 stycznia 2010r we wszystkich 27 krajach UE rolnicy którzy nie posiadają wcześniej zawartego ubezpieczenia na co najmniej połowę swojej produkcji (upraw) w przypadku klęski otrzymują pomoc od Państwa pomniejszoną o połowę (rozporządzenie WE 1857 z 2006 r).

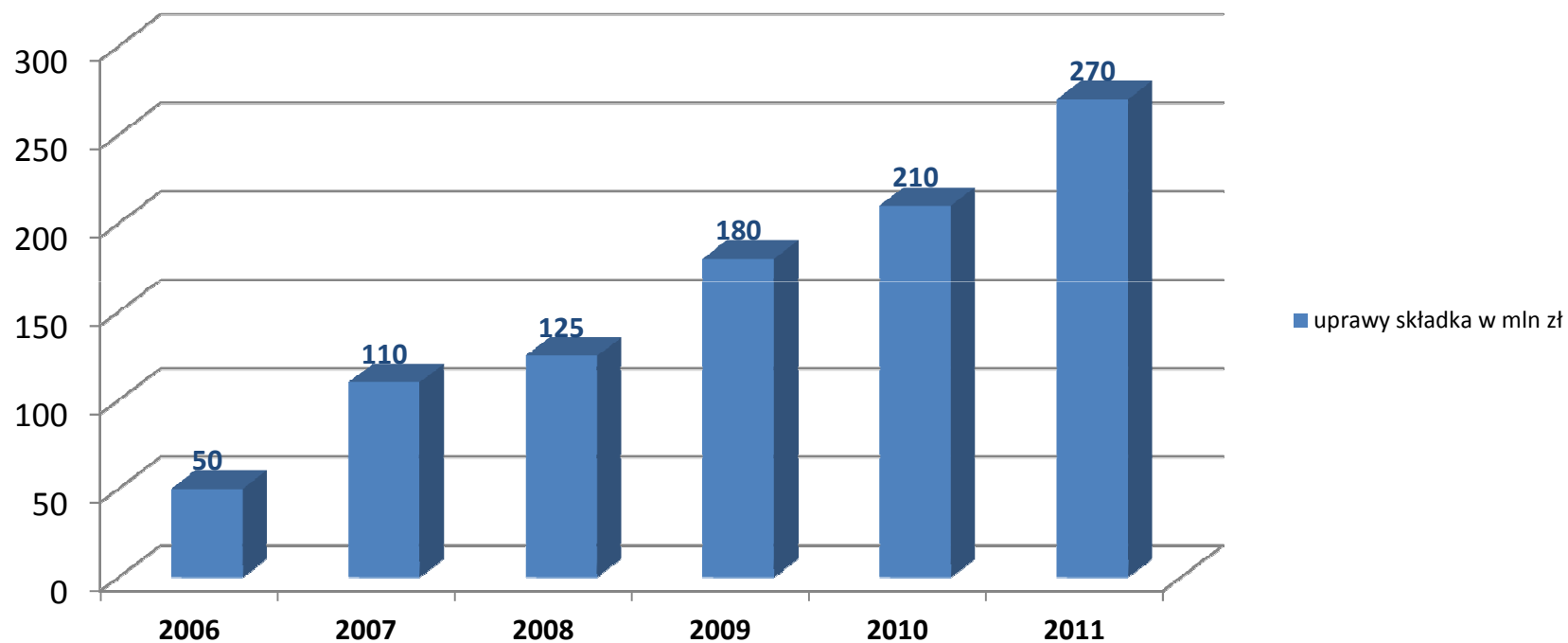
Scenariusz ten zrealizował się w Polsce po powodzi 2010.

Składka za uprawy w ostatnich 6 latach.

dane MRIRW i szacunki własne

uprawy składka w mln zł (140 tys polis w 2011)

Kwoty odszkodowań z ubezpieczenia upraw.

Dane przekazane do MRiRW, szacunki własne.

- w latach 2008 – 2011 wypłacono tytułem odszkodowań razem ok.

765 mln zł*

- w roku 2012 wypłacono ponad 650 mln zł (ok. 50 tys odszkodowań)
w tym za ujemne skutki przezimowania

590 mln zł

(w 2012 r spodziewamy się składki nieco wyższej niż w ubr)

* ok. 80 mln zł zwrot z budżetu państwa

Czy konieczne są dalsze zmiany w systemie?

Jakie?

TAK !!!

Trzeba na bieżąco reagować na zmiany w otoczeniu o charakterze gospodarczym, klimatycznym a także dostosowywać system do wymogów i możliwości rolników, budżetu państwa, Zakładów Ubezpieczeń i Reasekuracji.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Historia i stan obecny ubezpieczeń rolnych.

24

POLISH
REINSURANCE
COMPANY

A FAIRFAX Company